

EUROPEES PARLEMENT

2009 - 2014

Begrotingscommissie

2009/0070(COD)

17.3.2010

ADVIES

van de Begrotingscommissie

aan de Commissie industrie, onderzoek en energie

over het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad inzake het Europees programma voor aardobservatie (GMES) en zijn initiële operationele diensten (2011–2013)
(COM(2009)0223 – C7-0037/2009 – 2009/0070(COD))

Rapporteur voor advies: Damien Abad

PA_Legam

BEKNOPTE MOTIVERING

Met de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon, waarin een nieuwe rechtsgrondslag "ruimte" wordt gecreëerd, en de presentatie van de politieke prioriteiten van de nieuwe Commissie in het Europees Parlement door de heer Barroso groeit het ruimtevaartbeleid uit tot één van de sleutelsectoren voor de toekomst van de Europese Unie.

Vanuit politiek oogpunt vormt het GMES-programma een driedelige kans voor de Europese Unie.

In de eerste plaats kan het als voorbeeld dienen bij het streven naar een waarachtig Europees industriebeleid op basis van concrete projecten. Het GMES-programma toont de toegevoegde waarde die de EU kan bieden bij het beheer van grootschalige projecten met een mondiale ambitie die de Europese Unie aan de top van de ruimtevaartindustrie moeten brengen.

Daarnaast kan het GMES-programma als symbool van een krachtadig industriebeleid tastbare voordelen voor de Europese burger opleveren wat betreft werkgelegenheid, knowhow, veiligheid of milieubescherming. Het programma sluit overigens perfect aan bij de "EU 2020"- en de post- Kopenhagen-strategie.

Tot slot zal het programma leiden tot positieve synergieën voor andere economische sectoren zoals de dienstverleningssector en aldus aanzienlijke kansen creëren voor de toegang tot de markt van een groot aantal KMO's.

Het vraagstuk van de financiering van het programma, dat van cruciaal belang is om de stabiliteit en de duurzaamheid ervan te waarborgen, moet vanuit twee invalshoeken worden bekeken:

1) Op korte termijn moet worden gezorgd voor de start van de operationele diensten van het programma

Het voorstel voor een verordening voorziet in het creëren van een rechtsgrondslag ter waarborging van de continuïteit van de voorbereidende acties die op initiatief van het Europees Parlement zijn vastgesteld. De belangrijkste uitdaging op korte termijn is derhalve in de visie van uw rapporteur het waarborgen van een minimale financiering, zodat de operationele fase van het programma kan beginnen.

Zoals bekend wordt het sinds tien jaar lopende GMES-programma tot dusverre uitgevoerd in het kader van het 7de kaderprogramma voor onderzoek en ontwikkeling (KP7) en is hiervoor voor de periode 2007-2013 een bedrag van 1,2 miljard euro uitgetrokken. Het Europees Ruimteagentschap (ESA) neemt voor 1,6 miljard euro deel aan de ontwikkeling van het programma. Aangezien de ontwikkelingsfase (voor de meeste componenten van het programma) in 2011 afloopt, moet een andere bron van communautaire financiering worden gevonden om de operationele fase ervan te waarborgen. In dit verband stelt de Commissie voor dat buiten het KP7 om een aanvullend bedrag van 107 miljoen euro wordt gevonden voor de financiering van bepaalde operationele missies van het programma (met name de financiering van GMES-diensten die door particuliere structuren worden beheerd, een

gedeelte van de operaties van de SENTINEL A-satellieten en de aankoop van de voor de diensten benodigde gegevens).

Deze tweede fase maakt echter geen deel uit van de financiële programmering in het meerjarig financieel kader 2007-2013, zodat mogelijke financieringsbronnen aan een diepgaand onderzoek moeten worden onderworpen.

In haar voorstel stelt de Commissie het volgende vast: de verordening "vergt herprogrammering van de betrokken rubriek van het financieel kader". Indien herschikking van kredieten - met name van de niet gebruikte kredieten - noodzakelijk blijkt, moeten de voorwaarden voor een aanvullende financiering worden gecreëerd. Bovendien zal de marge van de rubriek 1a volgens schattingen van de Commissie gedurende de periode in kwestie zeer gering zijn. Het jaar 2011 schijnt geen speciale problemen op te leveren, maar dit geldt niet voor de jaren 2012 en 2013. De vastleggingskredieten zullen naar verwachting met 41 resp. 56 miljoen euro stijgen, hetgeen aanzienlijke extra kosten met zich meebrengt voor een toch al overbelaste rubriek.

Tot slot is het ook van belang duidelijk de niet-gedekte behoeften vast te stellen - met name wat betreft de ruimtecomponent van het programma - waarvoor de Commissie geen financieringsvoorstellen heeft ingediend en waarvan de kosten kunnen stijgen als niet tijdig besluiten worden genomen. Het gaat met name om het resterende deel van de operaties van de SENTINEL A-satellieten (door het ESA op 30 miljoen euro geschat), de lancering van de SENTINEL B-satellieten (165 miljoen euro) en de initiële uitrusting van de SENTINEL C-satellieten (140 miljoen euro).

2) Op middellange en lange termijn moet een begrotingsstrategie voor het programma na 2013 worden vastgesteld

In het volgende meerjarig financieel kader moet een volwaardig GMES-programma (en derhalve een eigen begrotingslijn) worden opgenomen. Iedereen is het erover eens dat de financieringsbehoeften voor dit programma groter zijn dan de thans toegewezen kredieten. Het lijkt beter zich opnieuw over de noodzakelijke bedragen te buigen in het kader van drie belangrijke evenementen in 2010: de "EU 2020"-strategie, de tussentijdse herziening van KP7 en de tussentijdse evaluatie van het financieel kader, waaronder de financiering van de nieuwe bevormen als bedoeld in het Verdrag van Lissabon. Het flexibiliteitsinstrument en de wetgevingsflexibiliteit als bedoeld in artikel 37 van het Interinstitutioneel Akkoord vormen eveneens belangrijke instrumenten.

Uw rapporteur wijst erop dat de korte termijn en de middellange en lange termijn nauw met elkaar verbonden zijn. Een solide financieringsstrategie voor de periode 2014-2020 hangt in belangrijke mate af van de besluiten voor de periode 2011-2013. In het onderhavige voorstel vindt men alle elementen terug die noodzakelijk zijn voor de vaststelling van een communautair programma: doelstellingen, governance, financiering, deelneming van derde landen.

Deze strategie zou betrekking moeten hebben op de volgende kwesties: eigendom van de infrastructuur en beleid inzake gegevensbeheer; beleid inzake de aankopen voor de ruimte-

infrastructuur van GMES; beleid op het gebied van de internationale samenwerking met derde landen; toezegging van de lidstaten om de missies voort te zetten.

De samenwerking tussen de Commissie en het ESA heeft in de onderzoeks- en ontwikkelingsfase weliswaar gefunctioneerd, maar het lijkt in de operationele fase noodzakelijk het raadplegingsproces uit te breiden. In dit verband is de invoering van een partnerraad, waarvan de bevoegdheden een aanvulling vormen op het GMES-comité als bedoeld in het voorstel voor een verordening, een passende oplossing om enerzijds te zorgen voor de algehele samenhang bij de governance van het programma en anderzijds een op verschillende niveaus afgestemde begrotingsstrategie op te zetten.

Concluderend lijkt het dan ook onvermijdelijk om extra middelen uit te trekken via een herziening van het meerjarig financieel kader teneinde het potentieel van het GMES-programma te benutten, hetgeen een reële inzet van de Commissie en de lidstaten vergt. De Begrotingscommissie verzoekt de Commissie in het kader van een ambitieuze tussentijdse evaluatie van het financieel kader als bedoeld in verklaring nr. 1 gehecht aan het Interinstitutioneel Akkoord van 17 mei 2006 voorstellen in te dienen die in overeenstemming zijn met de uitdagingen.

AMENDEMENTEN

De Begrotingscommissie verzoekt de ten principale bevoegde Commissie industrie, onderzoek en energie onderstaande amendementen in haar verslag op te nemen:

Amendement 1

Voorstel voor een verordening Overweging 15 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(15 bis) is van mening dat het in de ontwerpverordening aangegeven bedrag in overeenstemming is met het plafond van rubriek 1 a van het meerjarig financieel kader 2007-2013, maar dat de marge die in rubriek 1 a resteert voor 2011-2013 zeer smal is; onderstreept dat het jaarbedrag tijdens de jaarlijkse begrotingsprocedure wordt vastgesteld overeenkomstig het bepaalde in punt 37 van het Interinstitutioneel Akkoord van 17 mei 2006.

Benadrukt dat voldoende middelen gevonden moeten worden om nieuwe EU-

bevoegdheden uit te oefenen die voortvloeiën uit het Verdrag van Lissabon, zoals het ruimtevaartbeleid; de geldmiddelen die nodig zijn voor de GMES-programma's en met name het onderdeel ruimtevaart daarvan moeten verzekerd zijn.

De Commissie moet voor het GMES een financiële strategie voor de middellange termijn voorleggen in het kader van de tussentijdse herziening van het lopende meerjarig financieel kader, met concrete voorstellen om het vóór einde juni aan te passen en te herzien met gebruikmaking van alle instrumenten die worden geboden door het Interinstitutioneel Akkoord van 17 mei 2006, in het bijzonder de punten 21 t/m 23. De Commissie moet tevens vóór 31 december 2010 een financiële strategie voor de middellange termijn voorleggen voor het toekomstige meerjarig financieel kader.

Amendement 2

Voorstel voor een verordening Overweging 16

Door de Commissie voorgestelde tekst

(16) Er moet voor de gehele duur van de initiële operationele GMES-diensten een financieel kader ten bedrage van 107 miljoen euro worden gecreëerd, dat het voornaamste referentiepunt vormt in de zin van punt 37 van het Interinstitutioneel Akkoord van 17 mei 2006 tussen het Europees Parlement, de Raad en de Commissie betreffende de begrotingsdiscipline en een goed financieel beheer. Het is de bedoeling dat dit financieel kader wordt aangevuld met een bedrag van **43 miljoen euro** uit het thematisch gebied ruimtevaart van het zevende kaderprogramma voor onderzoekacties die initiële operationele

Amendement

(16) Er moet voor de gehele duur van de initiële operationele GMES-diensten een financieel kader ten bedrage van 107 miljoen euro worden gecreëerd, dat het voornaamste referentiepunt vormt in de zin van punt 37 van het Interinstitutioneel Akkoord van 17 mei 2006 tussen het Europees Parlement, de Raad en de Commissie betreffende de begrotingsdiscipline en een goed financieel beheer. Het is de bedoeling dat dit financieel kader wordt aangevuld met een bedrag van **209.000.000 euro** uit het thematisch gebied ruimtevaart van het zevende kaderprogramma voor onderzoekacties die initiële operationele

GMES-diensten ondersteunen.

GMES-diensten ondersteunen. Deze twee financieringsbronnen moeten op een gecoördineerde wijze worden beheerd om te zorgen voor werkelijke vooruitgang bij de tenuitvoerlegging van de GMES-diensten. De financiële middelen van het zevende kaderprogramma moeten in volstrekte overeenstemming met de in het kaderprogramma vastgestelde doelstellingen en criteria worden gebruikt.

Motivering

Het is van belang het hele financiële kader te vermelden dat voor GMES beschikbaar is in het 7de kaderprogramma op het gebied van onderzoek en ontwikkeling, d.w.z. het bedrag van 43 miljoen euro uit het thematisch gebied "Ruimtevaart" dat moet worden herschikt en het bedrag van 166 miljoen euro dat al beschikbaar is op de begrotingslijn voor GMES van het 7de kaderprogramma. Verder moet worden gewezen op het belang van een gecoördineerd beheer van deze twee begrotingsbedragen.

Amendement 3

Voorstel voor een verordening Overweging 16 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(16 bis) In haar financiële programmering zorgt de Commissie ervoor dat de continuïteit van de gegevens tijdens en na het einde van de periode van de initiële operationele GMES-diensten (2011-2013) wordt gewaarborgd en dat ononderbroken en onbeperkt van de diensten gebruik kan worden gemaakt.

Motivering

Een onderbreking van de continuïteit van de gegevens moet absoluut worden vermeden, zodat de gebruikers op betrouwbare diensten kunnen rekenen.

Amendement 4

Voorstel voor een verordening Overweging 19 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(19 bis) De Commissie dient een strategie voor te stellen voor de financiering op middellange en lange termijn van het GMES-programma, met name de ruimtecomponent ervan, te weten het resterende deel van de operaties van de Sentinel A-satellieten, de lancering van de Sentinel B-satellieten en de initiële uitrusting van de Sentinel C-satellieten. De strategie dient alle mogelijkheden voor de financiering van GMES te onderzoeken en te evalueren. De Commissie dient de partnerraad te raadplegen alvorens de uiteindelijke strategie te presenteren.

Motivering

Het is noodzakelijk de voor de financiering van GMES beschikbare middelen te evalueren binnen het financieel kader 2007-2013 en na afloop ervan, en een strategie op lange termijn uit te stippelen, een en ander na overleg met de partnerraad. Het is tevens van belang de niet-gedekte behoeften te vermelden - met name wat de ruimtecomponent betreft - zoals aangegeven in COM(2009)0589 "Wereldwijde monitoring voor milieu en veiligheid (GMES): uitdagingen en volgende stappen voor de ruimtecomponent", waarvoor de Commissie geen financieringsvoorstellen heeft ingediend.

Amendement 5

Voorstel voor een verordening Artikel 4 – lid 2 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

2 bis. De Commissie wordt bijgestaan door een partnerraad.

De partnerraad vormt het voornaamste forum voor overleg tussen de lidstaten en de Commissie. Hij vult de bevoegdheden aan van het in artikel 11 bedoelde GMES-

comité en zorgt voor de algemene samenhang van het GMES-programma.

Andere bevoegde actoren kunnen worden uitgenodigd als waarnemers.

De partnerraad heeft met name de volgende taken:

- vaststellen van het algemene kader van GMES en zorgen voor de ontwikkeling ervan,

- nota nemen van de bijdragen van de partners voor de terbeschikkingstelling van hun gegevens, producten of infrastructuur,

- de Commissie assisteren bij de vaststelling van een in artikel 9 bis bedoelde strategie voor de financiering op middellange en lange termijn van het GMES-programma.

De partnerraad stelt zijn reglement van orde vast.

Motivering

De rol van het in artikel 11 van het voorstel voor een verordening bedoelde GMES-comité is beperkt tot de tenuitvoerlegging van de begroting voor de initiële operationele diensten van GMES. Er moet bijgevolg een permanent forum worden opgericht voor overleg tussen met name, maar niet alleen, vertegenwoordigers op hoog niveau van de Commissie en de lidstaten. De goede werking van GMES is afhankelijk van een duidelijke beheersstructuur, een goed omschreven strategie op middellange en lange termijn en een goede samenwerking tussen alle betrokken actoren.

Amendement 6

Voorstel voor een verordening Artikel 5 – lid 2

Door de Commissie voorgestelde tekst

2. Communautaire subsidies kunnen specifieke vormen aannemen, waaronder kader-partnerschapsovereenkomsten of exploitatie- of actiesubsidies. Op

Amendement

2. Openbare aanbesteding moet het bevoorrechte financieringsinstrument zijn om het GMES-programma uit te voeren. Indien daar reden toe is kunnen

exploitatie subsidies aan organisaties die doelstellingen van algemeen Europees belang nastreven, zijn de bepalingen inzake degressiviteit van het Financieel Reglement niet van toepassing. Voor subsidies wordt het maximale medefinancieringspercentage vastgesteld in overeenstemming met de in artikel 11, lid 3, bedoelde procedure.

communautaire subsidies specifieke vormen aannemen, waaronder kaderpartnerschapsovereenkomsten of exploitatie- of actiesubsidies. Op exploitatie subsidies aan organisaties die doelstellingen van algemeen Europees belang nastreven, zijn de bepalingen inzake degressiviteit van het Financieel Reglement niet van toepassing. Voor subsidies wordt het maximale medefinancieringspercentage vastgesteld in overeenstemming met de in artikel 11, lid 3, bedoelde procedure.

Motivering

Openbare aanbesteding moet de normale financieringsprocedure zijn. In gerechtvaardigde gevallen moet de financiering via subsidies aan de hand van openbare procedures plaatsvinden.

Amendement 7

Voorstel voor een verordening Artikel 9 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

Artikel 9 bis

De Commissie dient in het kader van de tussentijdse herziening van het huidige meerjarig financieel kader (MFK) en de aanpassing en herziening daarvan vóór eind juni 2010 een voorstel in voor de toekomstige financiering van het GMES-programma, in het bijzonder het onderdeel ruimtevaart daarvan.

De Commissie stelt tevens na raadpleging van de partnerraad uiterlijk op 31 december 2010 een langetermijnstrategie voor de financiering van het GMES-programma vast voor het toekomstige meerjarig financieel kader.

PROCEDURE

Titel	Europees programma voor aardobservatie (GMES) en zijn initiële operationele diensten (2011–2013)
Verwijzingen	COM(2009)0223 – C7-0037/2009 – 2009/0070(COD)
Commissie ten principale	ITRE
Advies uitgebracht door Datum bekendmaking	BUDG 14.7.2009
Rapporteur voor advies Datum benoeming	Damien Abad 21.10.2009
Datum goedkeuring	17.3.2010
Uitslag eindstemming	+ : 32 - : 1 0 : 0
Bij de eindstemming aanwezige leden	Damien Abad, Alexander Alvaro, Francesca Balzani, Reimer Böge, Andrea Cozzolino, Jean-Luc Dehaene, Göran Färm, José Manuel Fernandes, Eider Gardiazábal Rubial, Salvador Garriga Polledo, Jens Geier, Ivars Godmanis, Ingeborg Gräßle, Carl Haglund, Jutta Haug, Anne E. Jensen, Ivailo Kalfin, Sergej Kozlík, Alain Lamassoure, Vladimír Maňka, Barbara Matera, Nadezhda Neynsky, Miguel Portas, Vladimír Remek, Dominique Riquet, László Surján, Helga Trüpel, Daniël van der Stoep, Derek Vaughan, Angelika Werthmann
Bij de eindstemming aanwezige vaste plaatsvervanger(s)	Edit Herczog, Paul Rübig, Georgios Stavrakakis